

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง อำเภอกะชวยวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งโดยรวมและรายด้าน ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ใช้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวงและผู้ใหญ่บ้านทั้งหมด เป็นกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นแบ่งเป็น 3 ตอน คือตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปมาช่วยประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติคือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าสถิติ t -test (Independent sample t -test) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ซึ่งสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะจากการศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล ของ องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง พบว่า

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิเคราะห์สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 45 คนพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง

2. การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง

ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล ของ องค์การบริหาร ส่วนตำบลเหล่าหลวง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการดำเนินการตามหลักนิติธรรม และด้านการดำเนินการตามหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้าน คือ และด้านการดำเนินการตามหลักคุณธรรม ด้านการดำเนินการตาม

หลักความรับผิดชอบ ด้านการดำเนินการตามหลักความโปร่งใส และด้านการดำเนินการตามหลักความคุ้มค่า

3. สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแยกเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง กับผู้ใหญ่บ้าน กับตัวแปรตาม คือ ระดับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง โดยวิธีการทดสอบค่า t -test (Independent sample t-test) โดยกำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์ ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปรากฏว่า ปัจจัยที่มีความแตกต่างทางสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง และผู้ใหญ่บ้าน ไม่แตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติ .05

4. ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง

จากผลการศึกษาการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง พบว่า

4.1 หลักนิติธรรม ประชาชนไม่ให้ความสำคัญต่อระเบียบข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล และควรมีการบังคับตามกฎระเบียบข้อบัญญัติของ อบต.

4.2 หลักคุณธรรม ควรมีแผนการพัฒนาผู้บริหารและบุคลากร ด้านคุณธรรม จริยธรรมชัดเจน และควรมีการจัดทำโครงการด้านพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมกับประชาชนในพื้นที่

4.3 หลักความโปร่งใส ควรมีการสนับสนุนให้ประชาชนได้เข้าร่วม ตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง เพื่อสร้างความโปร่งใส และคณะผู้บริหารควรฝึกหลักธรรมาภิบาล ความซื่อสัตย์สุจริต อย่าเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง

4.4 หลักการมีส่วนร่วม ควรมีการสอบถามความต้องการชุมชน หรือทำประชาพิจารณ์ในการดำเนินโครงการต่างๆ และควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในด้านต่างๆ ของอบต. ให้มากขึ้นกว่าปัจจุบัน

4.5 หลักความรับผิดชอบ พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ยังมีได้ปฏิบัติตามด้านการรักษาวินัย และระเบียบของทางราชการอย่างเคร่งครัด และควรส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้หวงแหน และแสดงความเป็นเจ้าของต่อทรัพย์สินสาธารณะที่ อบต. จัดสรรให้กับชุมชน

4.6 หลักความคุ้มค่า ควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานภายในองค์กร และควรส่งเสริมให้หน่วยงานภายนอกประเมินความสำเร็จขององค์กรในการดำเนินงานด้านต่างๆ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง มีประเด็นที่น่าอภิปราย ผู้ศึกษาขออภิปรายตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังต่อไปนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับปานกลาง

จากการศึกษาการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวงตามหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 6 ด้าน ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เช่น การดำเนินการ ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก แสดงว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง ดำเนินการทางด้านกฎหมายและระเบียบของ อบต. อย่างเป็นธรรมและเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่วนด้านอื่น ๆ คือ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบและด้านหลักความคุ้มค่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวงทั้ง 4 ด้านควรต้องพัฒนาให้ผลการดำเนินงานออกมาเป็นที่ยอมรับให้มากกว่านี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการดำเนินการตามหลักการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดแสดงให้เห็นว่า การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวงเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน แต่ การดำเนินงานตามหลักความโปร่งใสมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด แสดงว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง ควรได้รับการปรับปรุง

การดำเนินงานด้านหลักความโปร่งใส และเมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว ทำให้ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานตามหลัก ธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง อยู่ในระดับปานกลาง

ซึ่งผลการศึกษาได้สอดคล้องกับ จักรภัทร ชารีคำ (2550 : 81-97) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ บวร วิเศษสุนทร (2550 : 95-100) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองจังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ยังไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ ฉลองนพ อัมพรัตน์ (2550 : 80-82) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของ

เทศบาลตำบลในเขตอำเภออมลไศย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และยังไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ วาสนา ธรรมจักร (2550 : 60-64) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของข้าราชการองค์การบริหารส่วน ตำบลจังหวัดแพร่ ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

สมมติฐานข้อที่ 2 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวงและผู้ใหญ่บ้านมีความ คิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง แตกต่าง กัน

จากการศึกษาพบว่า สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ไม่มีผลเกี่ยวกับระดับการ ดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็น เพราะ ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง ได้ดำเนินการปฏิบัติงานโดยให้ความเสมอภาคกับ ทุกภาคส่วน ทำให้ปัญหาในด้านการร้องเรียน การดำเนินงานต่าง ๆ มีเพียงส่วนน้อย การดำเนินงาน สามารถตอบสนองกับความต้องการของประชาชนได้อย่างทั่วถึง อีกประการหนึ่ง การดำเนินการ ด้านการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่คือการดำเนินการส่งเสริมให้มีการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการเข้ามามีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวงในด้านต่าง ๆ ทำให้มีการพูดคุย และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันตลอดเวลา ทำให้ไม่พบความแตกต่างกัน

ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วิจิตราภรณ์ ไชยโคตร (2550 : 54-55) ได้ ศึกษาการประเมินการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบรือ อำเภอบรือ จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานที่มีสภาพแตกต่างกันในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษาและตำแหน่ง เห็นว่ามีการบริหารงาน ตามหลัก ธรรมาภิบาล โดยรวมไม่ แตกต่างกัน ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วนิดา เทพชุม (2550 : 68-70) ได้ทำการศึกษา การ ปฏิบัติตาม หลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในทรศนะพนักงานส่วนตำบล อำเภอ เมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง การศึกษาพบว่า พนักงานส่วนตำบล ที่มีเพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับ การศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของ องค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ สุทธิพร คลวาส (2552 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ การศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการ ดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ มีความคิดเห็นต่อการ ดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำการศึกษาไปใช้

1.1 จากการศึกษาพบว่า การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง การดำเนินงานตามหลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด แสดงให้เห็นว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวงและผู้ใหญ่บ้านมองว่า การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวงยังไม่มี ความโปร่งใส องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวงจึงควรส่งเสริมการดำเนินงานให้มีความโปร่งใสมากขึ้นกว่าเดิม การสรรหาและคัดเลือกพนักงาน หรือ ลูกจ้าง ต้องดำเนินการด้วยความโปร่งใส ยึดหลักความรู้ความสามารถและถูกต้องเหมาะสม และควรส่งเสริมให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง และผู้ใหญ่บ้าน ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลด้วย เพื่อให้เกิดการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 จากการศึกษาพบว่า การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง การดำเนินงานตามหลักคุณธรรม การดำเนินงานตามหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวงควรได้รับการพัฒนาในด้านหลักคุณธรรม เช่น ส่งเสริมให้บุคลากรของ อบต. มีจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรมและศีลธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับประชาชนทั่วไป โดยมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน นำโครงการต่างๆ จากการนำเสนอของประชาคม ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และต้องเอาใจใส่กับปัญหาของชุมชนด้วยความกระตือรือร้นและมีประสิทธิภาพ

1.3 จากการศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้ใหญ่บ้าน ได้ให้ข้อมูลด้านการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวงไปในทิศทางเดียวกัน องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง จึงควรที่จะรับฟังและนำผลการเปรียบเทียบดังกล่าวนี้ไปปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.4 จากการศึกษาข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง พบว่า การดำเนินงานตามหลักความโปร่งใส ควรมีการสนับสนุนให้ประชาชนได้เข้าร่วม ตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง

เพื่อสร้างความโปร่งใส (ความถี่มากที่สุด) ควรมีแผนการพัฒนาผู้บริหารและบุคลากร ด้านคุณธรรม จริยธรรมที่ชัดเจน พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องปฏิบัติตนด้านการรักษาวินัยระเบียบของทางราชการอย่างเคร่งครัด และคณะผู้บริหารควรฝึกหลักธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต อย่างเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง

2. ข้อเสนอแนะในการทำการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากการศึกษาค้นคว้า การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง การดำเนินงานตามหลักความ โปร่งใส มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด ในการศึกษาร้อยต่อไป จึงควรศึกษาเกี่ยวกับการความ โปร่งใสในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.3 ผลการวิเคราะห์สถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่ เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง ผู้ศึกษาจึงเห็นว่าควรศึกษาการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามความคิดเห็นของประชาชนด้วย เพื่อให้ทราบว่าประชาชน มีความเห็นอย่างไร เพื่อสามารถแก้ไขปัญหาของประชาชนได้อย่างยั่งยืนแท้จริงต่อไป

2.3 เพื่อที่จะให้การอภิปรายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้ศึกษาเห็นว่าน่าจะมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพควบคู่ไปกับการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อให้ทราบถึงรายละเอียดการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดียิ่งขึ้น